Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Sara Kuitunen
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Hallituksen esitys HE 144/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä parafiinisen dieselöljyn laatuperäisestä veronalennuksesta luovuttaisiin vuoden 2023 alkuun mennessä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan etanolidieselin vastaavanlaisen laatuperusteisen veron alennuksen poistamista. Parafiininen dieselöljy on polttoainelaatu, joka on haitallisilta lähipäästöiltään perinteistä ns. aromaattista dieselöljyä puhtaampaa. Tästä syystä parafiinistä dieselöljyä verotetaan tavanomaista dieselöljyä kevyemmin. Parafiinisen dieselin ominaisuudet ovat vähentäneet lähipäästöjä etenkin raskaassa liikenteessä.

Esityksessä muutettaisiin dieselpolttoaineen energiasisältöveroa niin, että siinä ei enää myönnettäisi mainitulle polttoainelaadulle 5 sentin suuruista alennusta litraa kohden. Alennus poistuisi niin fossiiliselta kuin uusiutuvalta parafiiniseltä dieselöljyltä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021 ja tuen poistaminen toteutettaisiin kolmessa vaiheessa:

1. vaihe vuoden 2021 alussa, jolloin parafiinisen dieselöljyn veronalennus pienenisi 4 senttiin litralta ja etanolidieselin verotuki poistettaisiin kokonaan.
2. vaihe vuoden 2022 alussa, jolloin parafiinisen dieselöljyn verotuki pienenisi 2 senttiin
3. vaihe vuoden 2023 alussa, jolloin poistettaisiin loput tuesta

Tällä hetkellä parafiinistä polttoainetta on jo lähes neljä viidesosaa kaikesta verotetusta fossiilisesta dieselöljystä ja sitä korvaavista biopolttoaineista. Tuen leikkaus kerryttäisi liikennepolttoaineista saatavia vuotuisia verotuloja arviolta 115 miljoonalla eurolla sen jälkeen, kun koko alennus on poistettu.

Hallituksen esityksessä todetaan, että parafiinisen dieselöljyn verotuen poistamisen vaikutukset dieselöljyn pumppuhintoihin sisältävät

epävarmuuksia, joista suurimmat liittyvät siihen, kuinka nykyisin käytettävä fossiilinen parafiininen dieselöljy korvautuu peruslaatuisella fossiilisella dieselöljyllä ja ennen kaikkea siitä, miten näiden tuotantokustannukset eroavat toisistaan ja miten eri polttoainelaadut tullaan hinnoittelemaan.

On selvää, että tuen poistaminen nostaa dieselpolttoaineen pumppuhintoja. Parafiinisen dieselöljyn verotuen poistamisesta syntyvästä kustannuksen lisästä merkittävä osa kohdistuisi maaliikennepalveluihin. Hyötyliikenteen polttoaineen kysyntä on lyhyellä aikavälillä joustamatonta tarkoittaen sitä, että kuljetuskustannukset verotuen poistamisen myötä nousevat yhteiskunnan eri toimijoilla ja kuljetuksien ilmastopäästöihin vaikutus on mitätön.

Hallituksen esityksessä on vaillinaisesti tehty eri arvioita verotuen poistamisen vaikutuksista dieselin pumppuhintaan. Esityksessä on esitetty yksi arvio, jossa dieselin pumppuhinta nousisi 3 senttiä litralta. Tämä tarkoittaisi yhdessä tämän vuoden elokuun veronkorotusten myötä noin 10 sentin korotusta dieselin pumppuhintaan yhden vaalikauden aikana heikentäen yritysten kilpailukykyä.

Vaikka alennus poistuisi esityksen myötä myös uusiutuvalta parafiiniseltä dieselöljyltä, sataprosenttisena myytävän parafiinisen T-luokan biodieselöljyn verotus ei kiristyisi. Seoksessa myytävän parafiinisen biodieselöljyn vero kuitenkin nousisi laskennassa 5 senttiä litralta. Biopolttoaineiden jakeluvelvoite tulee nousemaan vuosittain ja kohdistuu etenkin dieselpolttoaineeseen. Tällä voidaan olettaa olevan vaikutuksia tuleviin pumppuhintoihin. Verotuen poistamisen vaikutusta ei ole kuitenkaan arvioitu tästä näkökulmasta.

Parafiinisen dieselin veroedun poistamisen myötä nouseva pumppuhinta on yrityksille ylimääräinen ja yllättäen asetettu kustannus. Tämä tulee hallitusohjelmassa kirjatun ja elokuun alussa voimaan astuneen reilun veronkorotuksen päälle. **Parafiinisen dieselöljyn verotuen poistoa tulisi käsitellä osana liikenteen verotuksen kokonaisuudistusta, johon tällä hetkellä tehdään selvitystyötä. Näin verotuen poistoa olisi mahdollista suunnitella kustannusneutraalilla tavalla ja välttää kuljetuskustannuksien nousu.**

Suomen Yrittäjät

Sampo Seppänen
ekonomisti